

- 110 Pater ex legis dispositione legitimus est tutor filij emancipati, filij autem in potestate constituti, legitimus administrator.
- 111 Pater non desinit esse tutor filij emancipati, licet ad secundas convolverit nuptias.
- 112 Pater tutor, vel curator filij emancipati, inventarium conficere, administrationis rationem reddere, & reliqua facere tenetur, ad qua alij tutores, vel curatores adstringuntur, & bona ejusdem pro administratione tacite obligantur.
- 113 Mater tutrix filiorum, inventarium conficere, satisficere, rationem administrationis reddere, & reliqua facere tenetur, quibus alij tutores gravantur.
- 114 Legitimus tutor satisficere tenetur.
- 115 Pater legitimus tutor filij emancipati, utrum satisficere tenetur? latius, quam adhuc explicatur, & numeris sequentibus, ubi Alberici de Rosate distinctio probatur.
- 116 Referens aliquid simpliciter, nec approbans, nec reprobandus, videtur illud approbare.
- 117 Doctor Spino, in questione superiori, novè & rectè argutus, & notatus per Authorem.
- 118 Pater cum ex legis dispositione filiorum bona administrat, non censetur cum illis in societate vivere, aut durare, & consequenter, non tenetur lucra cum illis communicare, & si bona simul possederit, & magna lucra acquisiverit, & num. sequent.
- 119 Societas non solum expresse contrahitur, per pactum, vel stipulationem, sed etiam tacite, tacito consensu, signis, factis, vel aliter declarato.
- 120 Societas tacite contracta censetur inter fratres, vel nepotem & patrimum, qui diu simul habitant, & nulla unquam inter se reddita ratione omnia bona retinent communia.
- 121 Societas tacita, utrum contracta videatur inter heredes conjugii pramortui, & conjugem superstitem, bonis simul remanentibus, & non divisis.
- 122 Societas tacita, quando, sive ex quibus conjecturis contracta, aut continuata censetur, tam inter minores, quam inter majores, ut lucrorum & damnorum communicatio fieri debeat? remissive & plenissime tamen actum proponitur.
- 123 Societas tacita, ut contracta, seu continuata censetur, tria copulative requiruntur.
- 124 Societas tacite contracta non censetur, ubi potest alia ratio, quam societatis contracte considerari.

Secundum exemplum usufructus legalis, (quod huic scapiti in initio præcedentis reservatum fuit) proponit Antonius Gomez tom. 2. variarum, cap. 15. de servit. n. 1. in fin. in patre legitimo administratore, & usufructuario bonorum adventitiorum filii. Et licet hæc materia frita sit, & vulgata; utilis tamen est, & necessaria: idcirco hoc loco omnino prætermitti non potest: breviter tamen de ipsa agendum erit, ut quæ in mille locis traduntur ab aliis, in unum congesta inveniri possint, illisque simul nonnulla novè adnotata, sive distinctè magis, & clariùs quam adhuc resoluta adjungantur. Atque ut de hac re cognitio, & resolutio radicis percipiatur, constituendum est primò; quod olim de jure antiquo, ante noviorum Cæsarium decisiones, patri in solidum, sive pleno jure acquirebantur bona adventitia filiorum, tam quoad dominium, aut proprietatem, quam ad usufructum: postmodum verò Justinianus statuit, quòd si quis filiusfamilias, aliquid sibi acquiserit, quibuscunque de causis, dummodo non sit ex substantia ejus, cujus in potestate sit, id suis parentibus non in plenum, sicut antea sancitum erat; sed usque ad usufructum tantum acquirat, sic ut hodie usufructus dumtaxat eorum acquiratur parenti, quorum antea plenum dominium acquiratur. Utramque conclusionem probat textus in l. cum oportet. & in lege finali. C. de bonis quæ liberis. in l. 1. ff. si quis à parente fuerit manmissus. l. filia licet. C. de collat. l. queritur. ff. de bonis

libertorum. in §. 1. Institut. per quas personas nobis acquiruntur. cum aliis in idem ponderatis per eruditissimum, & subtilissimum Pinellum 1. par. l. 1. C. de bonis mater. 3. nis. à num. 9. usque ad num. 19. quo loco plura & novè, & doctè animadvertit. Primò enim, rectè improbat nonnullos Authores, & illorum rationibus satisfacit, qui de jure Digestorum, falsò, decepti crediderunt, in solidum non acquiri parentibus bona adventitia filiorum: cum contrarium & communi Doctorum sententia receptum sit, & expressa multorum jurum decisione probetur. Secundò, cum Polito merito improbat communem, & vulgatam allegationem l. placet. ff. de acquirenda hereditate. cum qua novissimè (male tamen) transivit etiam Antonius Pichardo. in §. igitur liberi vestri, num. 1. Institut. per quas personas nobis acquiruntur. & ante eum Caldas Pereira in l. si curatorem habens, verbo læsis, n. 120. & 121. (alios plures consultò prætermitto, qui in eodem errore fuerunt (nam lex illa non probat regulam, ad quam citatur comuniter, nec dicit omnia per filium patri acquiri, sed dumtaxat, quod ubi sit ea acquisitio, sit sine ullo intervallo, ut nec momento jus sit penes filium: ut etiam docuerunt Bartolus, Albericus, & Cumanus, quos retulit Pinellus ubi supra, & ultra eum eleganter Marianus Socinus, in repet. l. cum filio familias, num. 1. ff. de leg. 1. quæ habetur Reperitio num. juris civilis, vol. 4. fol. mibi 87. & sic superiorem resolutionem, quod olim parentibus in solidum adventitia acquirerentur, hodie verò usufructus dumtaxat eorum, & proprietatem filii reservetur; ut certam & indubitatam tradiderunt post alios multos ibi relatos, Caldas dict. verb. læsis, n. 121. vers. quæ est communis sententia. Menochius, Antonius Gomez & Joannes de Matienço, in locis relatis per Antonium Pichardo, in dict. §. igitur liberi vestri, num. 2. in fin. Alphonfus de Azevedo in l. 9. tit. 1. n. 8. lib. 5. novè recopil. & ultras eos Gregorius Lopez, per illum textum (qui jus commune confirmat) in l. 5. tit. 17. part. 4. verbo, et usufructu. Bertachinus in repertor. 3. part. lit. P. vers. pater usufructuarius. fol. mibi 12. in antiquis. Vivius commun. opinion. lit. F. vers. filio queritur dominium in adventitiis. fol. 55. & lit. P. concl. 3. vers. pater habet usufructum. fol. 99. Jacobus Mandellus de Alba. in conf. 241. n. 22. lib. 2. in conf. 112. n. 4. lib. 1. Joannes Cephalus in conf. 467. n. 82. lib. 4. Antonius Galeatus Malvassia in conf. 51. n. 2. vol. 1. Cerbantes in l. 5. Tauri, n. 3. 4. & 5. Mendez de Castro in repet. dict. legis, cum oportet. C. de bonis quæ liberis. 1. part. num. 1. & 2. part. num. 74. Quod Justinianus introduxit, excitatus exëplo aliorum Imperatorum, qui in bonis maternis, & materni generis jus novum statuerunt in lib. 1. §. 2. C. de bonis maternis. Nam cum patri de jure antiquo bona materna omnino, sive in solidum acquirerentur, quoad dominium, & usufructum: quòd usufructus tantum eorum honorum patri acquireretur, & proprietatem filiorum esset, in dictis juribus decreverunt: ut communem sententiam probans defendit constanter Arias Pinellus, & contrariæ partis argumentis plenè satisfacit, dict. 1. part. l. 1. C. de bonis maternis ex n. 19. usque ad n. 34. & sequuntur Menchaca de success. creatione, lib. 1. §. 1. n. 9. latè Pereira, in repetit. dict. legis, si curatorem habens, verbo læsis, à n. 122. fol. mibi 350. usque ad num. 126. Unde adnotandum erit, Joannem de Matienço in l. 9. tit. 1. glof. 1. n. 2. lib. 5. lapsum fuisse, asserendo tenuisse Pinellum contra communem in casu superiori acquisitionis bonorum maternorum: non solum enim communem improbat, immò illam amplectitur, & ab aliorum calumniis, & impugnationibus defendit. Ut constat aperte ex dicto num. 19. (quo loco citatur per Matiençum) & dicit, Nos communem ut verissimam amplectimur.

Est autem prædictæ acquisitionis usufructus adventitiorum, basis ac fundamentum patria potestatis, l. 1. C. de bonis maternis, l. cum oportet. C. de bonis quæ liberis, §. igitur liberi vestri: per quas personas nobis acquiruntur, l. patre furioso, in fin. ff. de his qui sunt sui vel alieni juris. ex quibus, & aliis juribus sic observant, post ordinarios ibi

Antonius Gomez in l. 48. Tauri n. 5. Joannes Gutierrez in repet. ad text. in §. sui, Institut. de hered. qualitate & differentia, n. 26. Alphonfus de Azevedo in dict. l. 9. tit. 1. lib. 5. n. 1. & 8. Jacobus Menochius in conf. 279. n. 33. & 34. lib. 3. Joannes de Monte Sperello in conf. 5. n. 10. in fin. & in conf. 124. n. 5. Petrus Surdus in conf. 116. n. 2. lib. 1. & hoc modo loquendi usus est Pinellus 2. part. rub. C. de bonis maternis in princ. ante num. 1. ubi à num. 1. cum multis segg. de patria potestate, & infinitis effectibus illius, multa notanda dicit, & junge illi Caldas dict. verbo læsis, n. 121. & verbo sine curatore, n. 38. 39. & 40. Vaconium à Vacuna, declaration. juris lib. 1. declarat. 8. de patria potestate. Connamum commentar. juris civilis lib. 2. cap. 13. de patria potestate, per totum. Petrum Gregorium in Syntag. jur. lib. 11. cap. 5. §. 6. & plenius cap. 8. per totum, part. 2. Joannem Corrasium (qui patriæ potestatis effectus decem congerit) in l. qui liberos, ff. de ritu nuptiar. à n. 7. usque ad n. 17. Cujacium in recitat. solem. ad libros Codicis, ad tit. C. de patria potestate, in rubr. & in l. ult. per totum, fol. mibi 994. Sebastianum Monticulum, qui 34. effectus patriæ potestatis adducit, tract. de patria potest. cap. 1. cum segg. qui habetur 8. vol. tractatum fol. mibi 133. part. 2. Atcanium Clementium (qui cumulat etiam infinitos) eod. tract. cap. 6. effectus 1. 2. 3. 4. 5. 6. segg. qui habetur eod. vol. 8. part. 2. fol. 104. & propter hanc patriam potestatem, propter quam pater usufructum consequitur, in omnibus casibus, in quibus illum habet; efficitur per legem, legitimus administrator honorum filii, & tam in judicio, quam extra, omnia potest gerere, nec ad suscipiendam & gerendam administrationem, decretum, aut facultatem judicis tenetur requirere. Per textum in l. 1. C. de bonis maternis, & in l. cum oportet. §. ult. C. de bonis quæ liberis. Bartolus in l. pater qui Castrense, num. 2. ff. de castrensi peculio, & post alios plures Bertachinus in repet. 3. part. litera P. vers. pater administrator. Tiraquellus de leg. connub. glof. 5. num. 4. Chaffaneus in consuetud. Burgund. rub. 6. Des enfans. §. 5. n. 2. Antonius Gomez in l. 48. Tauri, n. 14. Arias Pinellus 2. part. l. 1. C. de bonis maternis, num. 63. Caldas in dict. l. si curatorem habens, verbo, contractum fecisti, n. 5. vers. si autem pater tutor non sit, in fin. fol. 136. & verbo læsis, n. 133. Paulus Parisus in conf. 157. n. 21. lib. 4. Craveta in conf. 74. n. 1. Mendez de Castro in repet. dict. l. cum oportet. 2. part. n. 121. Menochius in conf. 179. n. 41. & 45. lib. 3. Barbofa in l. 3. n. 7. ff. soluto matrimonio. Joannes Franciscus de Ponte in conf. 31. num. 3. & expedit pro filio omnia, etiam speciale mandatum exigentia: ut ex multis probat Burfatus in conf. 21. n. 4. lib. 1. habet enim à lege majorem auctoritatem, quam ceteri alii administratores: ut ex aliis adnotavit Jacobus Mandellus de Alba. in conf. 286. n. 6. lib. 2. ude filiusfamilias, sine consensu, & voluntate patris stare non potest in judicio, quoties patri queritur usufructus. Per textum in l. fin. §. necessitate. C. de bonis quæ liberis l. 7. tit. 2. part. 3. & Gregorius Lopez ibi glof. 1. Speculator, tit. de actore. §. expedit. col. 10. vers. ex his inferitur. Aretinus in conf. 72. Socinus regula 195. Menochius recipienda possessionis remedi. 15. n. 305. Vivius communium. lit. F. opin. 7. vers. filius, fol. mibi 48. Josephus Ludovicus decif. Perusina 13. in princ. 1. part. Doctor Paz in praxi 1. part. 1. tom. 2. temp. num. 14. Mendez in dict. l. cum oportet. 2. part. num. 133. Barbofa in l. 2. §. quod si in patris, n. 91. ff. soluto matrimonio. Fabius Turretus in conf. 20. n. 1. latè Caballinus Militeoquo 146. per totum, part. 2. & hoc est certissimum. Sed in adventitiis, in quibus pater ipse non habet usufructum nec administrationem, utrum filiusfamilias sine consensu, & voluntate ejusdem patris, in judicio stare possit, totum dubium est: glof. tamen in dict. l. final. vers. necessitate. verbo, imponenda. etiam in hoc casu consensum patris requirit: & illam sequuti sunt infiniti, quos in unum congefserunt Josephus Ludovicus, dict. decif. 13. n. 6. Doctor Paz, ubi supra num. 16. & 17. Menochius, dict. num. 305. Mendez, in dict. l. cum oportet. num. 134. Et ratio hujus Joan. del Castillo Quotid. Controv. Juris, Tom. 1.

communis colligitur ex his, quæ in hac questione eruditè tradit Barbofa, in dict. §. quod si in patris. l. 2. ff. soluto matrimonio. num. 3. 4. & 5. Verum contraria sententia verior est, & tenenda, imò, quòd in his in quibus patri non queritur usufructus, possit filiusfamilias in patris potestate constitutus, in judicio, & extra judicium agere absque patris consensu, & de eis rebus ad libitum disponere, juxta textum in authent. ut liceat matri, & avia, in princ. collat. 8. in cap. fin. ad fin. de iudiciis, in 6. defendunt Bartolus in dict. §. necessitate, num. 2. Gomezius in §. actiones num. 17. Institut. de actionibus Palacios Rubios in repetit. rubr. de donat. inter §. 49. num. 9. Afflicis decif. 80. num. 3. & alii relati per Mendez in dict. l. cum oportet. 2. part. n. 134. Petrum de Barbofa (qui in hac opinione firmiter refidet) in dict. §. quod si in patris num. 19. & in l. 3. n. 4. & segg. & num. 7. & 8. ff. solut. matrim. & tenent etiam Beccius in consil. 97. num. 12. lib. 1. Petrus Sardus in consil. 216. num. 21. lib. 1.

Nec obstat textus in dict. §. necessitate. ubi etiam in his, in quibus pater non habet usufructum, non admittitur filiusfamilias ad agendum citra patris consensum. Quia respondendum est, quod superior resolutio & opinio Bartoli procedit, ubi à principio usufructus non fuit quæsitus patri, nec potuit quæri: tunc enim sine consensu patris filius agere potest: cæterum in adventitiis, in quibus pater potuisset habere usufructum si voluisset, & privatur eo sua voluntate, vel ex dispositione legis, tunc filius agere non poterit citra consensum patris, sed ipsius voluntas, & consensum in signum reputationis requiritur: & ita declarat Otto. glossator antiquus relatus per glossam in dict. §. necessitate: ubi sequuntur Bartolus num. 2. & 11. & alii plures: & est recepta interpretatio, secundum Ripam in l. 1. §. fuit questum, n. 3. ff. ad Trebellianum. & eleganter comprobat eam Barbofa in dict. §. quod si patris, num. 19. & latius in l. 3. n. 7. & 8. ff. soluto matrimonio. & ante ipsum Mendez in dict. l. cum oportet. 2. part. n. 134. & ad validitatem judicii, utrum consensum patris à principio intervenire debeat, ut filiusfamilias in judicio esse possit: an verò sufficiat, quod ex post facto ante finitum judicium constitutus? Tractant Bartolus in dicto §. necessitate, n. 11. Rota decif. 175. n. 2. in novis. Capreolus in l. 1. n. 22. ff. de jurisdic. omnium judicium. Ancharanus conf. 337. in fine. Afflicis decif. 80. ad fin. qui post alios in ea fuerunt opinione, ut voluerint quòd sufficiat consensum postmodum accedens; atque ex illo confirmari judicium asseruerint. Glossa tamen in dict. §. necessitate. Sentit prædictum consensum à principio intervenire debere, aliàs irritari judicium sine spe reconvalescentiæ. Et eam sequuti sunt Baldus ibi. & Paulus num. 11. & esse receptam, & communem opinionem testatur Jason in l. si quis mibi bona. §. iustum. num. 20. ff. de acquir. hered. Vantius de nullitat. pag. 327. num. 44. & veriorum existimat, & fortissimis fundamentis comprobat eam Petrus de Barbofa in l. 3. num. 8. & 9. ff. soluto matrimonio. fol. 779. Idemque cum aliis ibi relatis tenet Josephus Ludovicus decif. 13. num. 2. Ubi ex mente Aretini, Alexandri, Angeli, Alciani, & aliorum existimat, quòd patris consensum, & auctoritas saltem tempore litis contestatæ intervenire debet, aliàs processus irritabitur, etiam si pater post litis contestationem acta per filium ratificaverit. Libellus autem, qualiter formari debeat, ubi pater agit nomine filii, vel filius de consensu patris in adventitiis: tradit Doctor Paz. in praxi, 1. part. 1. tom. 2. temp. num. 19. Sed elegantius, atque utilius Arias Pinellus (quem ipse non refert) 2. part. leg. 1. C. de bonis maternis. num. 64. & 65. per totum, & an pater legitimus administrator bonorum filii, citra consensum ipsius, possit in judicio agere, & actiones movere: & si filius sit absens, cautio de rato ab eo exigatur, & de intellectu leg. fin. §. ubi autem in unum. C. de bonis quæ liberis, post alios agunt idem Pinellus, dict. 2. part. leg. 1. C. de bonis maternis num. 66. per totum. Barbofa

in dict. l. 3. soluto matrimonio. num. 40. & 41. & ultra
 relatos ibi. Menchaca de success. creat. lib. 1. §. 6. num. 53.
 vers. redeundo ad illum articulum de potestate testatoris.
 Menochius, in cons. 279. n. 37. lib. 3. Bursatus in cons. 357.
 num. 18. lib. 4. quibus iunge novissime Additionato-
 rem decisionum Gammæ in addit. ad decision. 77. ubi
 tractat & multos alios refert in idem, utrum filius ci-
 tari debeat, quando agitur causa ad eum spectans, su-
 per bonis adventitiis, vel sufficiat cum solo patre agi.
 20 Similiter utrum pater legitimus administrator bono-
 rum filii absque consensu illius possit ante & post litem
 contestatam procuratorem constituere? Tradunt Ber-
 tachinus in repertorio, 3. part. lit. P. vers. pater admini-
 strator, in fine. vers. pater administrator potest consti-
 tuere procuratorem. Pinellus, 2. part. leg. 1. C. de bonis
 21 maternis. num. 65. Menchaca de success. creat. lib. 1. §. 6.
 in fin. Josephus Ludovicus dict. decis. 13. n. 6. Chaf-
 faneus in consuetud. Burgund. rubr. 6. §. 8. glossa. & auf-
 si le, &c. in fine. Villalobos commun. opin. verbo, pater
 n. 49. & 50. Jacobus Mandellus de Alba in cons. 286.
 22 num. 6. lib. 2. Bursatus in cons. 133. num. 61. lib. 2. Plene
 Afcianus Clementius tract. de patria potest. cap. 6. effe-
 ctu 12. num. 18. vers. ultimo quæro. Et an possit iura filio-
 rum remittere, vel super illis transigere, aut instrumen-
 tum publicum in eorum præjudicium approbare? Est
 singularis, & non vulgata questio, in qua singulariter
 atque ex proposito loquutus est Menochius in cons. 279.
 lib. 3. cui iunge Jacobum Mandellum de Alba (qui in ter-
 minis loquitur) in cons. 286. num. 15. lib. 2. Joannem
 Cephalum in cons. 24. num. 22. & seqq. & n. 26. & 29.
 lib. 1. Additionatorem ad decisionem Gammæ 373. 2.
 23 part. fol. 433. Denique utrum possit dividere bona ad-
 ventitia ex hæreditate matris sua voluntate inter ipfos
 filios tractat idem Menochius in cons. 279. supra relato.
 n. 43. cui iunge Tiraquellum in præfat. leg. si unquam,
 C. de revocand. donat. num. 31.
 Hic ergo usufructus, qui ratione & virtute patriæ
 potestatis, in bonis adventitiis filiorum patri competit;
 24 quod legalis sit, adnotarunt expressè in hac materia, &
 sic communiter nominarunt eum Baldus, & Angelus, in
 l. 1. §. si usufructus, ff. ad legem falcidiam. Paulus de
 Montepico in l. Titia cum testamento. §. Titia cum nu-
 beret. quest. 58. ff. de legatis secundo. & post alios plures
 Anton. Gomez. tom. 2. variar. cap. 15. de servitut. n. 1.
 in fine. Arias Pinellus 1. part. leg. 1. C. de bonis maternis.
 in princ. Molina de Hispanorum primogeniis. lib. 1. c. 27.
 num. 11. Joannes Garcia de expens. & meliorat. cap. 10.
 num. 2. & cap. 11. in princ. Qui tamen formalis usufruc-
 tus dici potest, & sic nuncupari solet à multis, habito
 25 respectu ad proprietatem, quæ penes filios remanet, &
 quia ab ipsa proprietate vel dominio separatus, defer-
 tur à lege parentibus. Id quod communi consensu videntur
 omnes Doctores admittere: Et post Baldum,
 Corneum, Novellum, Palacios Rubios, & Didacum
 del Castillo, sic advertit Pinellus 2. part. dict. leg. 1. C.
 de bonis maternis. num. 16. ubi post Picum, Ripam, &
 26 alios relatos constituit idem in parentibus transeun-
 tibus ad secundas nuptias, ut dicatur usufructus for-
 malis, quem ipsi habent super bonis, quæ filiis prioris
 matrimonii reservari debent. Idem etiam, quod usufruc-
 tus adventitiorum dici possit formalis, animadvertunt
 Antonius Gomez in l. 48. Tauri num. 2. Joannes
 Garcia. dict. cap. 10. num. 2. & alii referendi infra à n. 33.
 Joannes de Monte Sperello (quem hucusque nullus præci-
 tavit, in cons. 97. num. 9. lib. 1. ubi rectè adnotavit,
 27 quod usufructus, qui olim acquirebatur patri in bonis
 adventitiis filiorum, erat causalis: quia simul cum
 dominio aut proprietate quærebat; hodie tamen fa-
 ctus est formalis, quia sine dominio, aut proprietate
 acquiritur. Enim verò proprietas sive dominium, ex
 nova Imperatorum constitutione penes filios remanet,
 & solus usufructus parentibus defertur. Unde confi-
 derabam, & novè, & verè, Emmanuèlis Mendez de
 28 Castro opinionem omninò contrariam in hac materia,

nulla juris ratione sustineri posse: Is enim in repetit.
 leg. cum oportet. C. de bonis quæ liberis, 2. part. ex n. 107.
 usque ad num. 112. non solum tentare, sed & asserere
 duo contendit: quæ mihi nullo pacto probari possunt,
 Primum enim credit unum, quod est omninò falsum,
 scilicet usufructum adventitiorum parentibus com-
 petentem, causalem esse, & non formalem. Idque a-
 29 pertè constat ex his, quæ communi omnium resolutione,
 in cap. 1. hujus libri adnotavimus. Si enim usuf-
 ructus causalis vocatur, qui cum dominio, & proprie-
 tate conjungitur, & illius occasione causatur, ut ibi
 diximus; quomodo hic usufructus parentibus conce-
 ditur, causalis dicit poterit, qui non domini, aut proprie-
 tatis filiorum occasione causatur, sed patriæ potestatis
 virtute & jure, constituitur per legem: aliàs si patria
 potestas deficeret, quid proprietatis filiorum causaret.
 Nec aliquid urget ratio, qua suadet ipse principa-
 liter: Quod cum usufructus adventitiorum acquiratur
 ratione patriæ potestatis, remanente in hoc disposi-
 tione juris antiqui: consequens erit, ut prius filio, de-
 inde patri acquiratur. Quemadmodum & olim pro-
 prietas ipsa acquirebatur; ac propterea penes patrem
 non sit verus usufructus formalis, sed solum causalis,
 nam is tantum ad filium spectat cum sit dominus rei.
 Sed quid ad rem prædicta ratio, quæ (ut dixi) nihil ad-
 stringit, dato enim pro vero, quod bona adventitia pri-
 us filii, & deinde parentibus acquirantur: non sequitur
 inde, quod usufructus (qui à persona filii ex legis dis-
 positione transit in patrem) causalis dici possit, cum pe-
 nes patrem non sit proprietas, cujus ratione causari
 possit, illa potius penes filios ex ejusdem legis præcep-
 to, & voluntate remanserit: & quamvis à principio,
 causalis solus usufructus penes filium esset, utpote do-
 minum rei, non sequitur etiam causalem usufructum
 fuisse translatum in patrem; non enim novum est in
 jure, ut quod non habemus, aliis tradendo transferamus
 in ipsos, ut probavimus supra cap. 1. hujus libri.
 Nam & dominus rei pleno jure transferendo usuf-
 ructum in alium, transfert formalem usufructum,
 quem non habebat; ut inquit textus in l. quod nostrum.
 ff. de usufructu. Habebat tamen causalem, qui sepa-
 ratus à proprietate factus est formalis, ut dict. cap. 1.
 cum glossa ibi. latius ostendimus. Et hæc est conclu-
 dens ratio contra prædictum Authorem, aut aliàs faten-
 dum erit omnem usufructum causalem esse, (quod
 tentari non potest (cum ab initio usufructus cum pro-
 prietate sit penes dominum, quo tempore causalis est,
 postmodum verò à proprietate separatur, & certis, à ju-
 reque constitutis modis in alios transferatur, & consti-
 tuatur, quo tempore usufructus formalis efficitur, jus-
 que alienis rebus utendi, & fruendi dicitur. Nec at-
 tenditur, quod ab initio penes dominum cum proprie-
 tate, aut dominio fuerit, sed quod nunc à proprietate
 separatus, certisque modis constitutus, penes alium sit.
 Ut certum est, & ita aperta jurium decisione probatum,
 ut de hoc amplius hallucinari non debeat. In quo de-
 cipitur iterum idem Mendez dict. 2. part. num. 111. ar-
 30 guit enim contra communem, quod si hic usufructus
 formalis esset, verè, & propriè distingueretur à proprie-
 tate, & esset res maxime diversa, quod utrumque fa-
 tendum erat potius; cum certum sit, talem usufruc-
 tum distingui à proprietate, quæ penes filios remanet,
 & esse rem diversam, ut de se patet. Nec prævale-
 31 re potest illius argumentum contra communem, quod
 ex l. jus publicum. ff. de pactis. deducitur. Nam respon-
 deri, & satisfieri potest ex his, quæ docuerunt Barto-
 lus, & omnes Doctores communiter ibi. & resolutis
 per Menchacam, de success. creat. lib. 1. §. 3. num. 7. ex vers.
 pro resolutione ergo harum rationum. usque ad num. 11.
 quo loco latè, & utiliter declarat regulam dict. leg. Jus
 publicum, atque ex his, quæ adducit, ibidem. num. 8.
 in fine vers. quoddam enim est inductum. & num. 9. om-
 nino diluitur argumentum prædicti Moderani.
 Deinde & secundo, credit ipse Mendez, usufructum
 33 adven-

adventitiorum, non esse verum usufructum forma-
 lem, nec ita nuncupari posse: quod etiam admitti non
 potest. Nam et si verum sit, de alio usufructu, ad hunc,
 34 quem pater habet in bonis adventitiis filiorum, regula-
 riter arguendum non esse; ut cum judicio advertit Pi-
 nellus 2. part. l. 1. C. de bonis maternis, n. 16. sunt enim in-
 35 ter unum, & alterum usufructum, nonnullæ, & nota-
 biles differentie, quas prosequuntur ii Authores, quos
 36 statim referam, & latius Pinellus ex dict. n. 16. & usuf-
 ructus adventitiorum, quem pater habet, potentior est
 alio usufructu in multis, ut constat apertè ex l. cum oportet,
 §. non autem, ibi: plenissimam potestatem, l. fin. §. ult.
 C. de bonis quæ liberis. Pinellus omninò videndum, dicta
 2. part. l. 1. ex num. 16. cum multis seqq. Molina de His-
 panorum primogeniis lib. 1. cap. 27. num. 11. Joannes Gar-
 37 cia tract. de expens. & meliorat. cap. 10. num. 1. in fin. &
 num. 2. & cap. 11. in princ. & num. seqq. Negari tamen
 non potest, quin usufructus ipse adventitiorum verus
 usufructus, & formalis dici possit: tum quia alteri usu-
 fructui assimilatur in multis, & ab ipsa proprietate di-
 stinctus, & separatus est, & est jus alienis rebus utendi,
 & fruendi propter patriam potestatem, salva rerum sub-
 stantia, quæ conservari indemnis debet, ut certum est.
 Tum etiam, quia usufructus simpliciter vocatur in
 multis juribus; quod non contingeret, si verus usufruc-
 38 tus non esset, aut aliter exprimeretur à jure: & tamen
 sæpè, & simpliciter usufructus vocatur is, qui in bonis
 adventitiis filiorum, à lege patribus defertur: l. cum oportet.
 C. de bonis quæ liberis l. 1. & 2. C. de bonis maternis.
 §. igitur liberi vestri. Institut. per quas personas nobis
 acquiritur. l. 5. §. 6. & 7. tit. 17. part. 4. ex quibus juribus
 ut indubiatum id admittunt Pinellus, Molina, & Joannes
 Garcia ibi supra. Antonius Gomez. in l. 6. Tauri. n.
 12. & 13. Matienço in l. 9. tit. 1. gloss. 1. in fin. & in l. 4.
 tit. 3. gloss. 3. & 4. lib. 5. nova recopil. Rojas in epitome
 successionum, cap. 29. num. 23. & seqq. Joannes Gutierrez
 practice. lib. 2. quest. 40. Antonius Thefaurus decis. Pe-
 demontana. 156. Alvarus Valascus consultat. 69. Caldas
 Pereira in l. si curatorem habens verbo, l. 110. & seqq.
 Cephalus in cons. 467. num. 82. lib. 4. Hieronymus Ga-
 briel, in cons. 162. per totum. lib. 2. Bursatus in cons. 113.
 num. 61. lib. 2. Petrus Surdus in cons. 116. num. & seqq.
 lib. 1. Antonius Galeatus Malvassia in cons. 51. num. 2.
 vol. 1.
 39 Nec sustineri potest solutio, quam ad dictas leges ad-
 ducit Mendez, ubi supra, dict. 2. par. num. 110. quod in-
 telligi debeant, non de vero & proprio usufructu, sed
 de commoditate tantum, quæ lato modo usufructus
 appellari solet. Nam in falsum esse, satis constat ex eo,
 quod inter usufructum, seu jus usufructus, & com-
 40 moditatem, maximam esse differentiam aperte proba-
 vimus ad finem hujus libri, in explicat. l. ult. C. de usu-
 fructu. ubi adnotavimus alia, quibus communis (quam
 defendimus) non mediocriter comprobatur; & in ex-
 plicat. ad text. in §. finitur. Institut. de usufructu. & pro
 nunc, sic in terminis observavit (ubi refert alios Joannes
 Cephal. in cons. 157. num. 6. in fin. & num. 7. lib. 2.
 & quia verbum usufructus, quod in juribus superius
 adductis sæpè repetitum est, intelligendum est potius, &
 accipiendum verè & propriè, pro usufructu vero com-
 41 petenti patri in bonis adventitiis filiorum, quam impro-
 priè, pro commoditate, sive facultate usufructum perci-
 piendorum. Verba enim, quæ in lege, statuto, aut alia
 dispositione proferuntur, non sunt improprianda, sed
 propriè & strictè, atque in potiori significatu accipienda:
 uti scribunt, & latius comprobant Decius in cons. 276. In
 causa quæ Luce. num. 9. Rolandus in cons. 44. num. 13.
 & in cons. 68. num. 15. vol. 3. Cephalus in cons. 82. num.
 12. lib. 1. & in cons. 303. num. 66. & in cons. 405. num.
 24. lib. 3. Hippolytus Riminaldus in cons. 454. num. 22.
 42 lib. 4. Marcus Antonius Eugenius in cons. 18. num. 15. &
 in cons. 48. num. 2. Joannes Franciscus de Ponte in cons.
 30. num. 42. & in terminis nostris, quod verbum Usuf-
 ructus, in quacunque dispositione, propriè significet

plenum, verum, & integrum usufructum, nonnullis
 fundamentis ostendit Antonius Galeatus Malvassia in
 cons. 49. num. 7. in fine & num. 8. & 9. lib. 1.
 Denique, nam licet verum sit, quod patria potestas
 43 morte dissolvitur, per textum in princ. Institut. quibus
 modis jus patriæ potestatis solvitur. l. si ita, ff. quando dies
 legati cedat, Cajus, lib. 1. Institut. tit. 6. Ulpianus in frag-
 mentis. tit. 10. vers. morte & tit. 23. Julius Paulus lib.
 2. sententiarum. tit. 25. Menochius in cons. 151. num. 10.
 lib. 2. Antonius Pichardus in dict. princ. quibus modis jus
 patriæ potestatis solvitur. num. 1. tamen usufructus patri
 quæsitus vivo filio in bonis adventitiis, non finitur mor-
 tuo illo, sed durat in vita patris, etiam post mortem filii.
 44 l. 4. C. de bonis quæ liberis. l. ult. C. ad Terrullianum. l.
 ult. in fin. C. communia de success. Quia patria potestas,
 quæ ad acquisitionem usufructus adventitiorum requiritur,
 45 sufficit si tempore acquisitionis interveniat, &
 postquam semel est operata effectum, quamvis cesset,
 & finiatur, non extinguitur usufructus semel quæsitus:
 ut utrumque post glossam, Baldum, & alios antiquos
 ibi relatos, probarunt Antonius Gomez in l. 6. Tauri. n.
 11. & in l. 48. num. 5. vers. nec obstat prædictis. Pinellus
 1. part. l. 1. C. de bonis maternis. num. 39. & 42. Menchaca
 de success. progress. lib. 1. §. 1. num. 38. Molina de Hispa-
 norum primogeniis. lib. 1. cap. 19. num. 20. & lib. 2. cap.
 9. num. 24. Joannes Gutierrez. pract. lib. 3. quest. 78. n.
 2. & in repet. ad text. in §. sui, de heredum qualitate &
 differentia. num. 24. & 26. Matienço, in l. 9. tit. 1. lib.
 5. nova collect. regia, gloss. 1. unum. 6. & hi non rela-
 tis, Azevedius ibi num. 1. in fin. Sfortia Oddi in cons. 51.
 num. 4. lib. 1. Petrus Surdus in cons. 116. num. 46. & 47.
 46 lib. 1. hoc autem proprium est, & peculiare proprii &
 veri usufructus formalis, quod morte finiatur, juxta
 textum in §. finitur. de usufructu, cum aliis vulgatis. Non
 autem solius commoditatis, quæ respicit personam illi-
 us, qui habet jus ipsum principale l. necessario §. finali.
 ff. de periculo, & commodo rei vendite. & infra alio capite
 plenius dicitur: ergo si pater haberet solam commodi-
 tatem, extingui deberet illa mortuo filio, & penes ip-
 sum patrem non duraret.
 Nec satisfacit solutio Mendez Lusitani dict. 2. part. 47
 leg. cum oportet, num. 109. nam dato pro vero, quod in
 d. l. 4. C. de bonis quæ liberis. noviter concessus fuerit
 patri usufructus, quandiu pater ipse vivat: videba-
 tur enim cessante patria potestate, quod cessare debe-
 ret etiam usufructus, qui ratione patriæ potestatis con-
 ceditur, ut ipse dicit, & tamen contrarium noviter de-
 48 ciditur in eo textu. Adhuc tamen si verum amamus, fa-
 tendum erit, militare, & fortiter adstringere illius legis,
 & similibus jurium decisionem, (quantumvis illa no-
 va sit) lex enim illa, quæ patri per tempus vite usuf-
 ructum adventitiorum concedit, non tantum pro vita
 filii; certa est alia lege, verum usufructum concessum
 fuisse patri, non solum commoditatem; alias enim
 non decideret id, quod commoditati tantum usufruc-
 tus repugnaret, aut decidendi contrarium, aliquam
 rationem exprimeret. Ex quibus communi senten-
 tia fortius, & melius, quàm adhuc, remanet compro-
 bata.
 Secundo & principaliter constituendum est, usufruc-
 49 tus adventitiorum materiam latissimam esse, & infi-
 nitam continere quæstiones, quæ cum ex proposito hoc
 loco tractari non debeant: non inutile futurum erit, si
 lectorem fidelitate, & veritate, (omnia enim originali-
 ter prælegimus) ad eos remittamus, qui plenus, aut dis-
 tinctè magis tractarunt. Idcirco de hoc usufructu le-
 gali, & quibus casibus patri competat, vel non, aut in
 quibus bonis, quo tempore duret, quibus ex causis fi-
 niatur, & qualiter parentes se habere debeant circa cu-
 ram & administrationem bonorum, & qualiter filiis
 obligati remaneant; sunt videndi ex proposito, atque
 originaliter, Arias Pinellus (qui cæteris omnibus ele-
 gantius atque subtilius tractat.) 1. 2. & 3. part. leg. 1.
 C. de bonis maternis, Antonius Gomez. in l. 48. Tauri,
 D 3
 pey